

Droomspel: De troost van de verbeelding

Regisseur Piet Arfeuille laat stilte en tijd werken.

door **Mieske van Eck**

Veel woorden hebben ze niet nodig. Ze begrijpen elkaar zo ook wel. Of niet, maar dat maakt niet uit. Hun rollen liggen vast. Alledaagse rituelen vullen hun dag. We zien ze alleen in de kantine van de supermarkt. De achterkant van het koopwallehalla. Daar is het allerminst paradijselijk en lijkt elke glans uitgebannen. Drie caissières treffen elkaar op vaste momenten, voor het werk, tijdens

de pauzes, na het werk. Af en toe loopt de directeur binnen.

In '2019 (Droomspel)' van Productiehuis Brabant en Het Zuidelijk Toneel laat regisseur Piet Arfeuille de stilte en de tijd werken. De klok aan de wand geeft het tempo aan. Soms vullen de minuten zich traag met alledaagse handelingen, steeds de zelfde: omkleden, koffie zetten, koekjes pakken, roken, bakers omspoelen... Ze gaan elk hun eigen gang, wisselen nauwelijks een woord. Verveling dringt zich op. Wat zijn ze eenzaam. Soms snellen de wijzers vooruit om dan weer stil te staan bij weer zo'n verveld ritueel, waarin ieder zijn

taak heeft. Wat is de zin nog van deze levens. Soms zien we een van hen even alleen en scheurt het masker. We zien flarden van dromen, wanhoop, verlangens.

Er is de wc die lekt. Verder dan een 'geeltje' er op plakken, komen ze niet: LEK. Als een symbool voor hun onmacht iets te veranderen aan hun leven.

Heel even ontstaat iets van saamhorigheid. Als de directeur struikelt over een lege doos, krijgen de vrouwen de slappe lach. Ze kunnen er niet mee ophouden, verenigd in hun afkeer van de baas.

Af en toe vallen ze uit hun rol en doen iets absurds. Lichtstraaltjes

van hoop en verboden van wat nog komen moet. Ongeveer anderhalf uur heersen verveling en rituelen. Dan draaien de wijzers van de klok plotseling pijlsnel terug. En begint de chaos.

Met zijn vieren beginnen ze de ruimte te ontregelen, kasten worden verplaatst en op hun kant gelegd, van kratten bouwen ze torens, muziek doorklieft de stilte, steeds sneller en luider. Ze slepen spullen af en aan en bouwen een nieuwe werkelijkheid. Als woordeloos protest tegen een leven zonder zin. Als een caissière boven op een toren van kratten een ventilator plaatst, wankel maar onmisken-

baar absurd, glimlacht ze breed. De troost van de verbeelding.

'2019 (Droomspel)' is een indringend en confronterend stuk. Prachtig gespeeld door Carola Arons, Eva Schram, Marie-Louise Stehns en Folmer Overdiep. Het zou ondragelijk zijn als spelers en regisseur er niet af en toe in slaagden een grappige draai te geven aan hun minutieus in beeld gebrachte handelingen. Zo kan kunst veront-rusten en troosten tegelijk.

Nog te zien op 4 november in Parktheater in Eindhoven, 6 en 7 november in De NWE Vorst in Tilburg, 2 december in Chassé Theater in Breda, 3 december in De Lievekamp in Oss